
J. V. Foix

*Passàvem per corriols nocturns amb gavetes al cap curulles
d'inútils ciments. Ens miràvem i no ens coneixíem. Elles
també hi eren, al peu de les fonts estroncades.*

DALEJÀVEM la mort per fosques travesseres
Amb els braços alçats. I dèiem: Tu, qui ets?
I aquell? Puix que érem molts, moreus, hi érem tots.
Mireu: elles també, opulentament nues
Amb els braços enlaire i moreues, al caire
Dels abismes vesprals, en errívols trencalls,
Collint de l'Arbre Intacte el fruit iridescent
O amb frèjols fils de nit, teixint malla secreta.

Dalejàvem la mort per burgs arborescents.

Érem cors calcinats a l'octubrer viratge
Que arribàvem vençuts als suburbis tardans;
Gustàvem barbullents els beuratges novells
I ens vèiem transparents, i, torbats, ens miràvem
Quan l'or dels àlbers mor i neixen les estrelles.
Ens escoltàvem sords al bleix dels blats, plaent,
Ensumàvem les pells i ens tocàvem, carnals
Vora els frèvols mallols d'una mar que fumeja:

Dalejàvem l'amor en els molls clandestins.

Dalejàvem fondals amb aigualls i fullaca
I planívoles fonts en nocturns santmarçals
Braços enlaire. I dèiem: Tu, qui ets? I aquell?
— L'espantall de cad'u a la plaça sense armes,
Bouers d'ull avetós plantats a la carena
Per senyalar el camí d'impúbbers penitents,
Anònims ceretans amb fòssils a les mans
Inscrits, elles també!, als almanacs de pedra —.

Dalejàvem la mar i érem troncs i érem brancs.

Érem tots, braç alçat, herois sense llegenda,
Matinada i crepuscle del dia indistint.
Caminàvem balmats; ens aturàvem, erts,
Reculàvem: I tu? I aquells? I qui són elles?
(Vessàvem olis purs als patis mil/Aenaris).
En la gran nit comuna érem somni de tots:
Ombres d'ombres en creu, —murmuris convergents!
Damunt un mur de mar sense fossats ni portes.

Dalejàvem plegats pels quers del Cap de Creus.

Port Lligat, 1933

(de *Les irrealis omegues*, 1949)

J. V. Foix
Quan se sabrà

Quan han vist, amb tots dos ulls, que jo caminava damunt l'aigua, m'han pres per un bruixot. Qui se senyava de cara al cel, qui fugia costa amunt, qui escampava el joell que emplenava el bolitx, qui ho anava a fer saber a la Comandància de Marina. Jo he seguit avançant més enllà del Far. Mestre de les onades, he fet proa a la Punta de la Creu, i he seguit per la ruta del Cap: Amb els braços plegats com qui oeix l'Evangelí, o estesos endavant, rígids com qui es cabussa de dalt la palanca. Els vilatans, amb brogit de pineda bressada pel llebeig, s'han ajustat per molls i platges, i, ara l'un, ara l'altre, vells, joves i mainatges, han posat els peus en mar, i braços plegats, en creu o estirats endavant, segons els moviments de les onades, han avançat per les aigües, tot rient i cantant. Alguns em seguien, admirats i prudents; d'altres s'arriscaven a avançar sols fins a les envistes de Cervera. Ja els gavians, en vol espès, els animaven amb llur xiscladissa i els ombraven amb amor. Només els carrabiners han romàs en terra, estranys al fet, i llunyans, emboçats amb llurs capes i recolzats en anacròniques espingardes. Ja gairebé de nit, i a l'orsa —bufava, lleig, el ponent— hem recalat al Moll Major, i hem petjat sorra, indemnes i contents. Tots em miraven, i es miraven sense gosar dir res. —*Tan fàcil com és*, els he dit; —*Talment, si vull, i estesos els braços com un espantall, volo*. El més vell, que viu tot sol darrere les Figuerasses, ha dit amb els ulls plorosos d'alegria: —*Ai, quan ho sabran els de Cadaqués!*

(de *L'Estrella d'En Perris*, 1963)

J. V. Foix
La pluja negra

Tot just si havíem vist un grop espès de la banda de mestral; l'obscuriment, però, ha estat immediat. Una fosca tempesta en una platja pregon a les envistes del Cap, no fa pas gens de goig. Sempre hi ha qui té por d'haver de tornar a peu, roques amunt i rosts avall, i durant hores. Amb la mar alçada i els abismes de nit que la fan temible, ha vingut, batent contra la mar i les roques, la pluja. Un combat entre aigua i roca us esclareix; una pugna entre aigües, espaordeix. Un llamp ha fet llum, i hem viscut l'instant sobirà: dels fondals d'una onassa amb terrabastall de rocs i de palets, n'ha sortit, estranyament transparent, una dona jove, amb tots els atributs de la bellesa. Ens ha somrigut a tots i ens ha allargat la mà. Sense donar-nos gairebé temps de contemplar-la s'ha ficat entre dos sortints de roca pertusa i hi ha desaparegut. Les dues ales de pedra, com les valves d'un molAusc, s'han clos darrere seu, i en ràpida metamorfosi s'han transformat en nacre que hem tocat, palpat i amoixat amb pler i goluts. —*És coneguda meva*, he dit tot recordant noms i figures. —*No us feu ilAusions; cap de nosaltres no la coneix*, ha dit el mariner. —*I no cregueu tampoc que sigui cap nereida, cap sirena, ni, no cal pas dir, cap oceànida. De temps antics que això dura, i ningú no en gosa parlar. Ni els pescadors, que ja és dir molt*. Encara no havíem callat que, ja d'una altra onada prenys, n'ha eixit, tan lluminosa i potser més transparent, una altra dona jove, deliciosament tipogràfica, la qual, mig somrient, mig sorneguera, ens ha donat la mà, molla de rosada rosa. Com l'altra, ha desaparegut entre dues valves de molAusc petri. —*A aquesta, també la conec jo*, dic. —*I ca!*, fa el pescador; *si de cas, com l'altra: de faula*. Ja un altre llamp fa claror, i veiem una tercera dona jove que, bellíssima, perlejant i somrient, ha fet com les altres. No he gosat dir que també m'era coneguda i que sabia el nom de totes. El patró de la barca, mariner i pescador ensems, ha dit: —*Aquestes dones només es deixen veure en temps de pluja negra, com avui*. He estès la mà: m'hi havien deixat un grapat de raríssimes pedres precioses que es fonien com els grans glaçats, però més lentament.

(de Darrer comunicat, 1970)
